

інтелект, великі бази даних, безпаперові технології, хмарні та туманні обчислення, технології ідентифікації, блокчейн [1].

До теми нашого дослідження пряме відношення мають інтернет-ресурси, великі бази даних, безпаперові технології, хмарні та туманні обчислення, технології ідентифікації, блокчейн.

В Україні з 2020 року у складі кожного міністерства і кожної обласної держадміністрації створена посада заступника (міністра, голови) з питань цифрового розвитку і цифрових трансформацій [2].

З точки зору теорії і практики важливо дослідити, чи змінюється цей важливий елемент методу бухгалтерського обліку настільки, що можна говорити про його зникнення в умовах діджиталізації. Якщо елемент модернізується, то наскільки глибоким виявляється цей процес? Відповіді на ці питання сприяють прогресу науки про бухгалтерський облік і одночасно реалізації бізнес-стратегії підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема цифровізації обліку почала набувати популярності на сторінках спеціалізованих видань, здебільше, збірників тез конференцій. Так, Н. Хорунжак та І. Лукановська (2019 р.) окреслюють напрями, які потребують наукових і практичних досліджень: встановлення особливостей діяльності інтернет-магазинів для потреб відповідного розвитку інструментарію та елементів методу бухгалтерського обліку; удосконалення нормативно-правового регулювання відносин між суб'єктами у середовищі електронної комерції; визначення складників середовища електронної комерції для потреб бухгалтерського обліку [3, с.178-179].

Н. Костишин (2020 р.) також обмежується загальними підходами щодо «вдалого трансформування цифрового бухгалтерського обліку», який створить єдиний інформаційний простір з розвиненими цифровими обліково-аналітичними сервісами і покращить якість управління на всіх рівнях [4, с. 134]. Щоправда, коректність вживання поняття «трансформування цифрового бухгалтерського обліку» викликає заперечення, адже цифровізація обліку і є його трансформуванням. Л. Беляєва (2020 р.) визначає переваги так і недоліки впровадження електронного документа в цілому, без детального аналізу конкретних форм [5, с. 13]. М. Кулинич, А. Шворак, Л. Жиленко (2020 р.) пов'язують впровадження цифрової грамотності зі зміною умов професії бухгалтера [6, с. 13].

І. Лукановська (2020 р.) аналізує облікові особливості та оподаткування Інтернет-торгівлі з розглядом окремих аспектів документування [7, с. 13]. М. Павлюковець запропонував у 2014 році нову форму ведення обліку – *клауд-комп'ютерну*. Її основними відмінностями автор вбачає, крім іншого, повністю бездокументарну форму обліку та оцінки активів [8].

Для зазначених публікацій характерною ознакою є початковий етап досліджень. Настав час поглибити дослідження і запропонувати більш конкретні рекомендації з організації і методики документування операцій і подій в умовах діджиталізації бухгалтерського обліку.

Метою статті є аналіз сутності змін, які відбуваються з документуванням як елементом методу бухгалтерського обліку в умовах цифровізації обліку.

Виклад основного матеріалу.

Загальні положення. Згідно визначення в українській версії Вікіпедії слово «діджиталізація» (англ. *digitization*) – переведення інформації в цифрову форму. Більш технологічне визначення: цифрова трансмісія даних, закодованих у дискретні сигнальні імпульси [9].

Словник сучасної української мови та сленгу «Мислово» вибрав словом 2019 року саме «діджиталізація». Неологізм, який увійшов в українську мову лише кілька років тому, є транслітерацією англійського *digitalization*. Згідно з визначенням словника, означає зміни в усіх сферах суспільного життя, пов'язанні з використанням цифрових технологій. Слово являє собою спрощену форму більш точного терміну «цифрова трансформація» та є проявом глобальної цифрової революції [10].

Звернемо увагу на правильність написання слова. Як бачимо, в різних виданнях це слово вживається по-різному: діджиталізація або диджиталізація. Спираючись на базове англійське

слово та словник сучасної української мови все ж таки правомірно, на наш погляд, вживати це слово через букву «і» у першому абзаці речення. В українському перекладі слово звучить як «цифровізація», яке ми і будемо надалі застосовувати.

Сучасний стан законодавства з електронного документообігу. Звернення до нормативних документів - П(С)БО, МСБО/МСФЗ, облікових директив Європейського союзу, свідчить, що на рівні бухгалтерських стандартів документування як процес, не регламентований.

У вітчизняному бухгалтерському обліку найбільший розвиток цифровізація отримала в системі електронної торгівлі (далі – *e-торгівля*). Законодавче визначення е-торгівлі наведено ще 2010 року у Постанові НБУ № 481 [11]. Електронна торгівля – це вид дистанційної торгівлі товарами з використанням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки. При цьому використовується електронний документ (далі – *e-документ*). Отже, облік в умовах цифровізації надалі варто називати як *e-облік*.

Ще раніше, у 2003 році було прийнято Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» за № 851, в якому зазначається, що *електронний документ* – це документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа. Електронний документ вважається оригіналом, якщо електронний примірник документа має обов'язкові реквізити, у тому числі електронний цифровий підпис його автора, накладання якого й завершує створення документа [12].

Електронний документообіг (обіг електронних документів) – сукупність процесів створення, оброблення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності та у разі необхідності з підтвердженням факту одержання таких документів. Порядок електронного документообігу визначається державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності згідно з законодавством [12].

Натомість, у сфері бухгалтерського обліку відсутній нормативний документ спеціального призначення щодо електронних документів та електронного документообігу. На практиці використовують як норми статі 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», так і підзаконний акт – застаріле Положення № 88 від 1995 року [13].

Протягом останніх років до норм Положення № 88 Мінфін додав особливості електронних документів, з посиланням на закон № 851. Так, у п. 2.1 Положення № 88 зазначено, що *первинні документи* – це документи, створені у письмовій або електронній формі, які містять відомості про господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення.

Способом впровадження положень норм Положення № 88 в умовах *e-обліку* може стати облікова політика підприємства. Рекомендуємо підприємствам в обліковій політиці прописати зміст пунктів Положення № 88 та способів їх реалізації в умовах *e-обліку*, наприклад такого змісту (табл. 1).

Таблиця 1. Способи реалізації Положення № 88 в умовах *e-обліку* на підприємстві «А» (фрагмент)

№ з/п	Зміст пунктів Положення № 88	Способи реалізації в умовах <i>e-обліку</i>
1	2	3
1	2.1. Первинні документи – це документи, створені у письмовій або електронній формі, які містять відомості про господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення.	На підприємстві електронні документи застосовуються по наступних розділах обліку: касові операції, банківські операції, розрахунки з клієнтами тощо.

1	2	3
2	2.2. Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи. При реалізації товарів за готівку допускається складання первинного документа не рідше одного разу на день на підставі даних касових апаратів, чеків тощо. Для контролю та впорядкування обробки інформації на основі первинних документів можуть складатися зведені документи (далі первинні документи).	На підприємстві використовуються наступні форми електронних документів: прибутковий касовий ордер, видатковий касовий ордер, прибуткова накладна, видаткова накладна, рахунок-фактура тощо.
	і т.д.	

Джерело: розроблено автором

Стабільність документу як інформаційного джерела свідчення про юридично значимий факт. На відміну від форми обліку, які з часом змінюються, первинний документ як поняття і склад обов'язкових реквізитів, довгий час залишається незмінним. Як називався документ на товар за ручих форм «накладною», так само називається й досі при автоматизованих та цифрових технологіях. Тепер документ існує в іншому форматі – цифровому. Це дає можливість його використовувати як елемент методу бухгалтерського обліку на практиці і, відповідно, в теорії.

В бухгалтерському обліку первинний документ має подвійне значення: підтвердження факту здійснення операції, події (наприклад, продаж конкретного товару) і підстава формування інформації для подальшого узагальнення в реєстрах обліку з метою складання звітності. Документ може бути сформовано в електронній формі і таким залишитися для архіву або роздрукований. На наш погляд, в умовах цифрових технологій якщо підприємство виконує усі чинні правові вимоги до первинного документу, інформація може бути збережена виключно в електронній (цифровій) формі.

Важливим є юридичний аспект документування. Адже це пов'язано з цивільною, адміністративною і кримінальною відповідальністю виконавців і керівників підприємства та партнерів підприємства. На сьогодні податкова служба, органи слідства і суди приймають до розгляду лише паперові форми документів, в яких їх цікавить як зміст документу, так і формальні моменти – факт підпису документа тією чи іншою особою, наявність/відсутність печатки тощо.

Особливості виправлення помилок в документах. На особливу увагу заслуговує порядок виправлення помилок у первинних документах та облікових реєстрах. Складно реалізувати вимоги норм розділу 4 Положення № 88, коли у п. 4.6 записано: «виправлення помилок у документах і реєстрах, що створені у формі електронного документа, здійснюється відповідно до законодавства». Якого законодавства? Зрозуміло, що така норма поки не відпрацьована для потреб бухгалтерського обліку.

В середовищі цифрової інформації додатковий запис може бути помічений знаком «+», а сторнувальний – знаком «-». Якщо відобразити цей прийом в обліковій політиці, то аудитори і інші контролери при перевірках будуть сприймати однозначно такі знаки як виправлення помилки у записах сум операції, події, а не прості додавання або віднімання. З метою скорочення документообігу бухгалтерську довідку на коригування даних, яку вимагає чинне Положення № 88, формувати не доцільно, якщо реєстр, в якому проведені виправлення, підписаний виконавцем і головним бухгалтером.

Незважаючи на великі можливості «цифри» у сфері бухгалтерії, у цього прогресивного явища є і тіньовий бік. Це – збої програм, віруси, коли втрачаються важливі масиви інформації. Для попередження втрат спеціалісти ІТ радять робити резервні копії. Проте

такий підхід ускладнює інформаційну базу і роботу персоналу з ними. Цих недоліків немає в паперовому документі, що додає переваг прибічникам традиціоналізму в дискусіях на тему «що краще: цифра чи папір?».

Особливості документування електронної торгівлі. Бухгалтерський облік електронної торгівлі здійснюється за допомогою певного програмного забезпечення Internet-магазину. Така система з'єднується з комп'ютерною базою бухгалтерського обліку (далі – КББО) підприємства, на балансі якого знаходиться даний Internet-магазин. Бухгалтерські проведення на продаж товарів формуються автоматично.

В даній сфері купівлі-продажу товарів, робіт, послуг взаємодіють два і більше учасників операції. Купівлі-продажі відбуваються за межами конкретного підприємства і його інформаційних баз даних. Якщо при цьому використовується база даних певного посередника – надавача послуг інтернет-продажів, певною мірою таку взаємодію можна назвати «хмарними» обчисленнями.

На практиці підставою для відвантаження товару покупцю слугує первинний документ – *Замовлення клієнта*. Таке замовлення клієнт здійснює зі свого комп'ютера, смартфона у дистанційному режимі, що є ознакою «хмарних» технологій.

Після отримання згоди менеджера магазину продати товар, в КББО продавця формується *Видаткова накладна* на відвантаження товару, дані якої є підставою для бухгалтерського проведення з реалізації товарів. На наступному етапі в КББО продавця програмно або вручну бухгалтером «підтягуються» проведення на списання собівартості відвантажених товарів. При цьому бухгалтер може не складати Довідку, яка прийнята в ручних та автоматизованих формах обліку.

В цілому, програмне забезпечення системи має формувати усю передбачену обліковою політикою продавця документацію в електронному вигляді – на рівні підрозділів та центрального офісу. За необхідності будь-який документ може бути роздрукований і зберігатися у паперовому вигляді.

Окремі науковці вважають, що при електронній торгівлі функції бухгалтера перекладають на покупця, який взаємодіє з електронним магазином [7, с. 139]. Насправді, покупець робить лише замовлення певного товару (найменування, кількість, якісні показники). Інші дані (ціна, сума) формуються з довідника товарів магазину автоматично по коду товару. Тим більше, покупець не робить бухгалтерських проведення в обліку продавця. Формування вихідних документів на продаж товарів, послуг – накладні, акти тощо, покладається, як правило, на продавця-консультанта або на бухгалтера інтернет-магазину.

«Ланцюгова реакція». Специфіка оформлення господарських операцій у суб'єкта господарювання за ручних, автоматизованих або цифрових форм передбачає певні ланцюги складання документів. Наприклад, відвантаження товарів у продавця потребує оформлення таких документів: Заявки покупця, далі може формуватися Наряд (наказ) на відвантаження, потім – Накладна (ТТН), Специфікація товару, Касовий ордер (при сплаті готівкою). Специфічні ланцюги мають місце і на інших ділянках обліку.

Постає питання: чи потрібно в умовах *e-обліку* формувати кожен документ ланцюга, чи достатньо сформувати один ключовий документ, а решта документів буде «підтягнута» програмою по певних реквізитах або взагалі не складати їх?

Наприклад, по заробітній платі традиційно складається ланцюг документів: Табелі обліку робочого часу або наряд на виконану роботу (фіксуються натуральні показники оплати праці); Розрахунок заробітної плати (по кожному працівнику визначається індивідуальний заробіток); Розрахунково-платіжна відомість (суми нарахувань, утримань, сума на руки); Видатковий касовий ордер (на суми виплат готівкою) або Платіжне доручення (перерахування на банківську картку працівника).

Чинне законодавство поки що не дозволяє скоротити документообіг і усі перевіряючі і контролюючі органи будуть фіксувати це як недолік та порушення законодавства. Отже, потрібні кардинальні зміни законодавчого поля по банківських і касових операціях, з оплати праці, руху товарів тощо. Обов'язково має бути переглянуте згадане Положення № 88 і

стаття 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

На наш погляд, актуальним має бути положення про те, що в умовах цифрових технологій підприємство має право на застосування скороченого переліку первинних документів за принципом впровадження ключового документа.

Можливості скорочення переліку паперових первинних документів проілюструємо на прикладі операції приймання-відправлення посилки (бандеролі, листа) на державному підприємстві «Укрпошта» і приватної компанії ТОВ «Нова Пошта» (табл. 2).

Таблиця 2. Порівняння складу аналогічних документів АТ Укрпошта» і компанії ТОВ «Нова Пошта»

Укрпошта (паперовий варіант)	Нова Пошта (електронний варіант)
Прийом відправлення	
Заява на відправлення	-(усно або SMS-повідомленням)
Опис вкладеного	Експрес-накладна
Квитанція про прийом посилки (бандеролі, листа)	Експрес-накладна
Накладна (ярлик) на прийом відправлення	Експрес-накладна
Чек про сплату послуги	Експрес-накладна
Транспортування відправлення	
Товарно-транспортна (автомобільна, залізнична, авіа) накладна	
Видача відправлення отримувачу	
Сповіднення про надходження посилки (бандеролі, листа)	SMS-повідомленням
Довіреність на отримання (для юридичних осіб) Документ, що засвідчує особу	Документ, що засвідчує особу
Накладна (ярлик) на видачу відправлення	Експрес-накладна

Джерело: розроблено автором

Отже, замість кількох документів, характерних для АТ «Укрпошта», електронна система ТОВ «Нова Пошта» дозволяє формувати мінімум документів. Таким універсальним (ключовим) документом виступає *Експрес-накладна*, що суміщує в собі функції кількох традиційних товарних документів. Документ формується в електронному форматі і може бути роздрукований. В результаті виявлено суттєве скорочення кількості документів та показників первинного обліку, що призводить до значної економії ресурсів підприємства і позитивного впливу на підвищення прибутковості діяльності компанії.

Наведений приклад свідчить про успадковану з попередніх часів надлишкову задокументованість операцій і подій, що впливає і на громіздкість бухгалтерського обліку. Зазначимо, що процеси раціоналізації документо-потоків не протирічать ні МСБО/МСФЗ, ні європейськими «обліковим» директивам, а також П(С)БО.

Таким чином, визначаємо поняття «ланцюгова реакція», як *послідовність документів в процесі оформлення операцій, серед яких для обліку обирається один ключовий документ*.

Висновки. Чинне національне законодавство зобов'язує підприємства і організації застосовувати первинні документи в бухгалтерському обліку. Ніяких спрощень в умовах е-обліку чинними нормативами поки не передбачено. Таким чином, перейти повністю на бездокументарну форму обліку та оцінки активів на сьогодні поки ще не реально. При цьому бездокументарність обліку слід розуміти як відсутність паперової форми документу, а не документу взагалі.

В діяльності підприємств відбувається реформування системи документування під впливом е-технологій у бік спрощення і скорочення. Це свідчить про те, що елемент методу

бухгалтерському обліку «документування» залишається чинним. Проте, змінюються склад і конфігурації документів, форма представлення, складові документообігу підприємства, порядок роботи бухгалтера з ними. Чинною залишається також юридична основа документа при вирішенні господарських спорів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Підсумки Всесвітнього економічного форуму у Давосі (2019): висновки для України. Аналітична записка. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/3342/>
2. Тренд чи неминучість? Експерти про діджиталізацію. URL : <https://evo.business/trend-chi-neminuchist-eksperti-pro-didzhitalizaciyu/> (20.07.20).
3. Хорунжак Н.М., Лукановська І.Р. Облік в умовах цифрової економіки: проблеми і перспективи. *Причорноморські економічні студії*. Вип. 45. 2019. С. 175-179.
4. Костишин Н.С. Бухгалтерський облік 2030 Е – цифровий облік розвиненої країни. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Стан і перспективи обліково-інформаційної системи в Україні». Том 1, Тернопіль, 22 травня 2020 року. С. 134-135.
5. Беляєва Л.А. Сучасні аспекти впровадження системи електронного документообігу. Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса, 2020. С. 13.
6. Кулинич М., Шворак А., Жиленко Л. Впровадження цифрової грамотності в умовах майбутніх змін професії бухгалтера. *Економічний часопис СХУ імені Лесі Українки*, 2020, №1. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-01-216-224>
7. Лукановська І.Р. Інтернет-торгівля: облікові особливості та оподаткування. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Стан і перспективи обліково-інформаційної системи в Україні». Том 1, Тернопіль, 22 травня 2020 року. С. 138-140.
8. Павлюковець М.П. Концепція побудови сучасної системи обліку на сільськогосподарському підприємстві в умовах Інтернет-технологій. *Облік і фінанси*. № 2. 2014. С. 66-70. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2014_2_10.
9. Діджитал. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%> (20.07.20).
10. Словник. URL : https://www.slovoidilo.ua/tag/denis-hmigal?gclid=CjwKCAjwx9_4.
11. Про електронні гроші в Україні : Постанова НБУ від 2008 р. № 178 зі змінами від 04.11.2010 № 481 (втратив чинність). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0688-08#Text>.
12. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України № 851-IV від 22.05.2003. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
13. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку : Наказ Мінфіну України від 1995 р. № 88. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>.

REFERENCES

1. Pidsumky Vsesvithn'oho ekonomichnoho forumu u Davosi (2019): vysnovky dlia Ukrainy. Analitychna zapyska, available at: <http://old2.niss.gov.ua/articles/3342/> (Accessed 5 October 2020).
2. Trend or inevitability? Experts on digitalization, available at: <https://evo.business/trend-chi-neminuchist-eksperti-pro-didzhitalizaciyu/> (Accessed 20 July 2020).
3. Khorunzhak N.M., Lukanovs'ka I.R. (2019), "Accounting in the digital economy: problems and prospects". *Prychornomors'ki ekonomichni studii*. vol 45, pp. 175-179.
4. Kostyshyn N.S. (2020), "Accounting 2030 E - digital accounting of a developed country", *Materialy VI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Stan i perspektyvy oblikovo-informatsijnoi systemy v Ukraini»*. Tom 1, Ternopil, Ukraine. pp. 134-135.
5. Bieliaieva L.A. (2020), "Modern aspects of electronic document management system's implementation", *Perspektyvy rozvytku obliku, kontroliu ta analizu v konteksti ievrointehratsii*. *Materialy VIII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*, Odessa, Ukraine. pp. 13.
6. Kulynych M., Shvorak A., Zhylenko L. (2020), "Implementation of digital literacy under conditions of the future changes in accounting profession". *Ekonomichnyj chasopys SNU imeni Lesi Ukrainky*, vol. 1, available at: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2020-01-216-224> (Accessed 20 September 2020).
7. Lukanovs'ka I.R. "Online commerce: accounting features and taxation", *Materialy VI Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii "Stan i perspektyvy oblikovo-informatsijnoi systemy v Ukraini"*. Tom 1, Ternopil, Ukraine. pp. 138-140.
8. Pavliukovets' M.P. (2014), "Concept of Construction a Modern Accounting System of the Agricultural Enterprise in the Conditions of Internet Technologies", *Oblik i finansy*, vol. 2. pp. 66-70, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2014_2_10

9. Didgital, available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%> (Accessed 21 September 2020).
10. Dictionary, available at: https://www.slovoidilo.ua/tag/denis-hmigal?gclid=CjwKCAjwx9_4.
11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2008), "Resolution of the National Bank of Ukraine "Regulations on electronic money in Ukraine"" (invalid), available at: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0688-08#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0688-08#Text) (Accessed 02 October 2020).
12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine "On Electronic Documents and Electronic Documents Circulation", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2018), "The Order of The Ministry of Finance of Ukraine "Resolution on documentary support of records in accounting", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>. (Accessed 21 September 2020).

Александр Малышкин, д.э.н., САРА

(профессор каф. учета и налогообложения, Государственный университет инфраструктуры и технологий)

ДОКУМЕНТИРОВАНИЯ КАК ЭЛЕМЕНТ МЕТОДА БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УСЛОВИЯХ ДИДЖИТАЛИЗАЦИИ

Рассмотрена сущность изменений, которые вызывают цифровые технологии на документы бухгалтерского учета, проанализировано современное состояние законодательства по электронному документообороту, способы реализации Положения № 88 в условиях электронной учета, подтверждено стабильность документа как информационного источника и свидетельства о юридически значимом факте, выявлены особенности исправления ошибок в документах, особенности документирования электронной торговли, введено понятие «цепная реакция», как последовательность документов в процессе оформления операций, среди которых для учета избирается один ключевой документ.

Предложены способы внедрения положений норм Положения № 88 в условиях электронной учета как регламента в качестве приложения к приказу об учетной политике предприятия. Отмечено, что документирование операций и событий как процесс, не регламентирован ни МСБУ/МСФО, ни европейскими учетными директивам, ни П(С)БУ. Предприятия руководствуются нормами статьи 9 Закона Украины «О бухгалтерском учете и финансовой отчетности в Украине» и специальными нормативными актами.

Для доказательства преимуществ цифровизации сопоставлены документооборот на примере операции приема-отправки посылки (бандероли, письма) на государственном предприятии «Укрпочта» (традиционная система документооборота на бумажных носителях) и частной компании ООО «Новая Почта» (компьютеризированный, частично оцифрованный вариант). Выявлено существенное сокращение количества документов и показателей первичного учета, что приводит к значительной экономии ресурсов предприятия и положительного влияния на повышение прибыльности деятельности.

Ключевые слова - документы бухгалтерского учета, документооборот, электронный учет, диджитализация (цифровизация) в бухгалтерском учете.

Oleksander Malyszhkin, Doctor of Sciences in Economics, Professor

(Professor of Accounting and Taxation Department, State University of Infrastructure and Technologies)

DOCUMENTATION AS AN ELEMENT OF THE METHOD OF ACCOUNTING IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION

The essence wich changes caused by digital technologies on accounting documents is considered. The current state was analyzed of legislation on electronic document management, ways of implementing Regulation No. 88 in the context of electronic accounting too. The stability of the document as an information source and certificate of a legally significant fact was confirmed. The features of correcting errors in documents, features of documenting electronic commerce was revealed. The concept of "chain

reaction" was introduced as a sequence of documents in the process of processing transactions, among which one key document is selected for accounting.

The ways was proposed of implementing the provisions of the provisions of Regulation No. 88 in terms of electronic accounting as a regulation as an appendix to the order on the accounting policy of the enterprise. It is noted that documenting transactions and events as a process is not regulated by either IAS / IFRS or European accounting directives or National Standards. Enterprises are guided by the provisions of Article 9 of the Law of Ukraine "On accounting and financial reporting in Ukraine" and special regulations.

To prove the advantages of digitalization, the paperwork was compared on the example of the operation of receiving and sending a parcel (parcel post, letter) at the state enterprise "Ukrposhta" (traditional paper-based document management system) and the private company Novaya Pochta (computerized, partially digitized version). A significant reduction was revealed in the number of documents and indicators of primary accounting, which leads to significant savings in enterprise resources and a positive effect on increasing the profitability of activities

There is a reform of the documentation system under the influence of e-technologies in the direction of simplification and reduction. This indicates that the element of the method of accounting "documentation" remains valid. There are changing the composition and configuration of documents, the form of presentation, the components of the company's document flow, the order of the accountant's work with them.

Keywords: accounting documents, document circulation, electronic accounting, digitalization in accounting.